

de Koy

JANUARI 1953 3e Jrg.No.1.

Redactie: Bob Entrop Zeezwaluwstraat 201/203 Scheveningen Tel. 554210

1953

DAT 1953 VOOR U ALLEN, ZEE-AQUARIANERS IN HET BUITENLAND, CONTACTLIEDEN EN B.M. LEDEN MOGE WEZEN ALS EEN ZEE-AQUARIUM IN OPTIMA FORMA; EEN GEZONDE GEMEENSCHAP IN EEN VREDIG MILIEU DOOR VEEL ZONLICHT BESTRAALD, IS DE BESTE WENS VAN UW BESTUUR.

1953...Wat hebben we weer veel handen moeten schudden en wat hebben we het geijkte "De beste wensen voor '53" weer vaak horen uitspreken. We hebben het elkaar gewenst, maar hebben we ons ook voorgenomen, persoonlijk een duit in het zakje te doen voor het "heil en zegen" van hen, die we al dit goeds toewensten? Blijft het niet vaak louter en alleen bij wensen? Moet vaak een ieder in zijn sentje maar niet zien wat hij van het nieuwe jaar kan maken?

En toch...ik wil eens een gokje wagen!!

Van verschillende B.M. leden en "zoutkoppen" in het Buitenland ontving het bestuur nieuwjaarswensen, hetzij in een uitvoerig schrijven, hetzij in de vorm van een simpel visitekaartje. Zij allen wensten het bestuur, neen beter Biologia Maritima veel geluk en voorspoed in het nieuwe jaar. Dat was fijn, dat getuigde van-laten we het maar eens poëtisch zeggen-liefde voor B.M. Het kwam van mensen, die B.M. graag zien groeien, die hopen dat we in het komende jaar weer een stapje verder op de weg der zee-aquariëek zullen komen. Dit stellen wij zeer op prijs.

Het bestuur meent deze sympathie betuigingen met bovenstaande wens te mogen beantwoorden.

Maar dat gokje? Wat is dat?

Niet iedereen is nieuwjaarskaartjes-schrijverig, niet iedereen steekt Jan en alleman de hand toe met "Kerel het allerbeste!", maar zou niet bij ieder de wens-en late het geen vrome wens zijn- leven van "veel heil en zegen" voor zijn medemens, ook al spreekt hij die wens niet hoorbaar uit?

En nu wil ik het gokje wagen, dat ook bij die leden, die ons geen tastbare nieuwjaarswens sonden, toch één wens in de gedachten leeft: DAT HET VOOR B.M. WEER EEN GOED JAAR ZAL MOGEN WORDEN.

Een jaar waarin weer veel nieuwe vrienden van het zee-aquarium gevonden zullen worden, waarin de contactlieden veel lol zullen hebben van hun uitgeschreven convocaties voor interessante lezingen en excursies, waarin de penningmeester niet om de bekende oortjes behoeft te zaniken, waarin een ieder in zijn prive Noordzee een bron van natuurgenoet zal vinden, waarin...ja nog veel meer welgemeende wensen tot werkelijkheid zullen worden.

En als dan ook allen nog persoonlijk hun portie "geluk en voorspoed voor B.M." daadwerkelijk willen doen blijken, ja dan wordt 1953 voor B.M. een pracht jaar. Geluk waait je niet aan. Het hangt als een druiventros, je moet er naar grijpen. Je moet er iets voor doen. Dus ook als het het geluk van B.M. te treft. Heb ik goed gokt? Ja?

Bob Entrop
Voorzitter

EEN KLEINE- OF EEN GROTE BAK

Uitstekende resultaten met zee-aquaria van geringe afmetingen

Dikwijls hoort men onder zee-aquarianers de stelling verkondigen: "Wil men goede resultaten met het houden van een zee-aquarium bereiken, dan is dit alleen te verkrijgen met een "grote bak". Dit begrip "grote bak" is dan nauw verbonden aan een literinhoud van minstens 100 of, nog liever, een veelvoud daarvan.

Aan de hand van een meer dan 30 jarige ervaring op zee-aquarium gebied, meen ik deze stelling te mogen aantasten. Het grootste gedeelte van de door mij gedurende tientallen jaren gebezigde zee-aquaria had een inhoud variërende van 2½-25 liter en het was(is) juist met deze kleine bakjes, dat ik het meeste succes had(heb).

Om een vergelijking te kunnen maken tussen kleine en grote bakken laat ik thans een aantal voor- en nadelen volgen.

1/Benodigde hoeveelheid zeewater Neeemt men een kleine bak, dan kan men volstaan met weinig zeewater, hetgeen vooral voor hen, die niet aan de kust wonen, belangrijk kan zijn; bovendien zijn zij dan gemakkelijker in staat er meerdere aquaria (met eventueel reserve bakjes) op na te houden, dan wanneer hun gehele watervoorraad wordt opgeëist door één grote bak, waardoor zij bij eventuele moeilijkheden met zo'n grote bak meestentijds niet onmiddellijk over voldoende fris zeewater ter vervanging kunnen beschikken. Ook speelt dan de grootte van de gehouden diersoort een rol, daar grote dieren, welke om de een of andere reden (b.v. ziekte of beschadiging) tijdelijk uit een grote bak verwijderd moeten worden, dan niet gemakkelijk in een klein bakje op verhaal kunnen komen. Normaal gesproken dient men dus naast het houden van een grote bak tevens de beschikking te hebben over een equivalente hoeveelheid fris zeewater in een andere grote bak. Dit laatste kan-b.v. i.v.m. de beschikbare woonruimte- in de praktijk dikwijls niet uitgevoerd worden. Heeft men daarentegen de beschikking over meerdere kleine bakjes, dan zijn 1 of meer hiervan gemakkelijk als reserve bakjes in te richten en zal hiervoor ook eerder een plaatsje te vinden zijn.

2/Verplaatsing van het zee-aquarium. Hoewel ik in het algemeen geen voorstander ben van het verplaatsen van een aquarium, kan zich bij het houden van een zee-aquarium-hierbij denk ik speciaal aan een aquarium, dat bestemd is voor bewoners der koudere zeeën-het volgende voordoen: U heeft de bak b.v. ingericht in de herfst en omdat het zonlicht reeds een groot deel van zijn kracht heeft verloren, is er een keurig plaatsje gevonden bij het raam. Van de wieren, welke de doornse liefhebber in zijn zee-aquarium houdt-zullen vooral de meeste groenwieren immers bij een behoorlijke (zon)belichting het beste gedijen. Welnu, de gehele winter en in het vroege voorjaar zal redelijkerwijze gesproken alles goed gaan. Maar na de eerste warme voorjaarsdagen wordt het anders. Voor bepaalde dieren wordt de temperatuur te hoog en U zult Uw aquarium moeten afschermen of overbrengen naar een koelere plaats. Op dit laatste meest effectvolle middel, komt het dan meestal wel teer.

U zult het met mij eens zijn, dat het vinden van een plaats voor een grote bak en het sjouwen met de laatste, dikwijls meer moeilijkheden en risico's met zich mee brengt, dan wanneer U slechts één of meer kleine bakjes te verplaatsen heeft.

3/ Volglas-aquaria of hoekijzeren-aquaria. In aansluiting op het vorenstaande kan de mogelijkheid van optredende lekkages bij een hoekijzeren aquarium vermeld worden. Dit risico is te ondervangen door van volglas-

aquaria gebruik te maken. Deze zijn-gezien de spanningen, welke in gegoten glas optreden-echter aan bepaalde maximum afmetingen gebonden en...U valt weer in de kleine bak. Wel is het oppassen, dat U bij aanschaffing van een volglas-aquarium op de kwaliteit van het glas let, daar dit nog al een afwijkingen vertoont, waardoor vertekening van hetgeen U in de bak wilt waarnemen, kan voorkomen.

4/Overzichtelijkheid Houdt U er een grote bak op na, dan zal het U tengevolge van de eventuele rotsformaties en bij een goede groei van de wiersoorten, dikwijls moeilijk vallen alle hoeken en gaten te overzien om eventuele ongerechtigheden tijdig te kunnen waarnemen.

Bij een kleine bak zijn deze moeilijkheden tot een minimum beperkt. Een groot voordeel is tevens, dat U-nu U in de kleine bak hoofdzakelijk kleinere diersoorten houdt-je dieren praktisch alle en op elk gewenst tijdstip onder de loupe kunt nemen voor het doen van waarnemingen.

Heeft U een kleine bak, waarin de wiersoorten het goed doen en een behoorlijk aantal kleine diersoorten de bevolking uitmaakt, dan moet U eens door een niet al te kleine loupe (b.v. leesloupe) het leven in dat bakje gadeslaan. U waant zich dan als in een sprookjestuin, waarij kleine uitspringende gedeelten van de rotspartij zich voordoen als dreigend overhangende rotsblokken, waarin kleine nisjes worden tot geheimzinnige spelonken, waar lange wierguirlandes een oerwoud vormen en waartussen in drukke bewegingen de talloze soorten infusie hun bestaan leiden.

Over een op de bodem liggend rotsblok, waarop een laagblijvend groenwier door Uw loupe gezien als kreupel hout opschiet, komt als een voorwereldlijk monster een grote slak aangeleden; zijn voelhorens tasten hoog over alles heen, terwijl hij zich te goed doet aan het sappige gewas. Zijn torenachtig huis doet het struikgewas vaneer wijken en nadat deze natuurlijke bulldozer tenslotte uit het gezicht verdwenen is, blijkt hij als bewijs van zijn eetlust een keurig gebaande weg te hebben achtergelaten.

Uw blik glijdt over een volgende rots, waarin via machtige kabels het gladde donkerbruine huis is bevestigd van een mossel. De schelpen staan juist iets open en een fraai gekleurde kantenzoom, welke zacht golvende bewegingen maakt, is aan de randen zichtbaar. Hier wordt het water met zijn rijkdom aan kleine zwevende deeltjes naar binnen gezogen om, ontdaan van voor het weekdier belangrijke voedingsstoffen, via een groot uitmondingskanaal een andere richting uitgestuwd te worden.

Het ligt niet in het bestek van dit artikel U een opsomming te geven van de fauna en flora, welke U in kleine bakjes te samen kunt houden (uiteraard zullen slechts kleine- of kleinblijvende soorten voor deze gemeenschap in aanmerking kunnen komen, doch dit aantal is vrij groot), maar ik kan U de verzekering geven, dat U van een kleine bak zeer veel genoeg zult kunnen beleven. Zij die een dergelijk goed ingericht bakje bij mij zagen, spraken dan ook met recht van een "Juweeltje".

Tot slot dient nog vermeld te worden het gebruik van zeer kleine-bij voorkeur volglas-bakjes als speciale studiebakjes. Het kan namenlijk voorkomen dat U de gedragingen van een diersoort tegenover die van een andere wilt waarnemen, zonder dat er nog weer andere diersoorten bij zijn. Ik denk hierbij b.v. aan de gedragingen van een naaktslak tegenover een zee-anemoon of van een fuikhorentje t.o.v. een dood dier. Ook dan zal in vele gevallen het kleine bakje de voorkeur genieten boven de grote bak.

Het valt natuurlijk niet te ontkennen, dat voor grotere dieren-ik denk hierbij niet alleen aan vissen, doch ook aan krabben, kreeften, zee-dahlia's, gro-

te zee-anjelijeren (uit diepere zeegedeelten), inktvissen, haaien, grote schelpdieren, slakken enz.- grote bakken nodig zijn, doch deze dienen dan ook werkelijk groot te zijn, d.w.z. enige honderde liters waterinhoud te hebben, liefst 500 liter of meer, willen deze in één gemeenschap te houden grote of grootwordende dieren enigermate tot hun recht komen. Heeft U nog geen klein bakje ingericht, probeert U het dan eens. Kiest dus kleine en kleinblijvende diersoorten en neemt van elke soort niet meer in aantal, dan redelijkerwijs in verhouding tot de waterinhoud van het bakje verantwoord is. Veel succes!

G.G.P.Wouda.

V A R I a M A R I T I M a

EEN ARTEMIA TIP Dat de Artemia salina-de pekelkreeft als nauplii een uitstekend voedsel zijn vooral voor jonge dieren en ook die dieren, die hoewel volwassen toch maar zeer kleine voedselbrokjes kunnen verwerken-zeenaald en zeepaardje bv. is bekend. Wanneer we de eitjes, om deze te laten uitkomen op het wateroppervlak van het "salon-aquarium", dan wel op dat van het speciale kweekbakje strooien, is het jammer dat door beweging van het wateroppervlak-door uitstromer enz.-veel eitjes tegen de glaswand blijven kleven. Hierdoor komen veel eitjes niet uit. Ons lid, de heer Arentz uit Eindhoven heeft hier een eind aangemaakt. Hij gebruikt de bekende celluloid voederraampjes, die hij op het wateroppervlak laat drijven en waarin hij de pekelkreefteitjes uitstrooit. Zodoende blijven deze op hun plaats, terwijl de uitgekomen nauplii door de gaatjes in de bodem van het voederraampje, de "vrije wereld" kunnen bereiken. Bedankt voor de tip!

LAAT ZIEN DAT U ZEE-AQUARIANER BENT ! Ja, nu is het mogelijk, dat U tegen iemand, die U nog nooit gezien heeft kunt zeggen: "Aha, U heeft thuis ook een zee-aquarium" Hoe U dat kunt zien? Niet aan de bepaalde fijne neus, maar aan het "THETIS" insigne op zijn colbert. "Thetis" Societas Biomaritima, de internationale vereniging voor Zee-Aquatiek en Zeekunde, heeft een keurig uitgevoerd, beschaafd reversinsigne laten vervaardigen, wocrstal lende een zeepaardje op blauwen ondergrond en als randschrift Thetis Societas Biomaritima. Dit insigne is internationaal. Dus zee-aquarianers in Zwitserland, Duitsland, Nederland, België, Frankrijk, en in welk land ook, dat in Thetis vertegenwoordigd is, dragen dit zelfde insigne. Naast een uiterlijke herkenning, zal dit insigne een symbool kunnen worden van ons aller streven tot hechte samenwerking op het gebied der zee-aquatiek. Geen opzichtig of schreeuwerige reclame op Uw borst, maar een beschaafd en chique Thetis insigne. De prijs bedraagt f. 2,50 inclusief porto. Bestellingen bij de Redactie van de Kor per postwissel.

DAS ZEE-AQUARIUM Wij verzoeken de abonné's op Das Zee-Aquarium hun abonnementsgeld ad. F. 10.- per postwissel over te maken aan de Redactie van de Kor. Ook in 1953 zullen zij dan weer verzekerd zijn van de toezending van dit mooie, rijk geïllustreerde tijdschrift.

Wij LAZEN in Het Zeepaard (Orgaan van de Strandgroep N.J.N. en K.N.N.V.) een aardig artikel over "De problematische Sagartia elegans" door R.M. van Urk (Zeepaard no 4 November 1952.) De vraag wordt hier opgeworpen, of we Sagartia elegans tot de inheemse soorten mogen rekenen. In het Zeepaard van December 1952 vinden wij het eerste deel van een Naamlijst van Ned. Mariene Mollusken door A. Bloklander. Recente- zo wel als fossiele mollusken worden opgenomen.

Wat overgebleven is van de oogst van de Middellandse Zee-Expeditie zwemt en kruipt nog lustig rond. In de eerste dagen na thuiskomst gingen nog wel verscheidene dieren-vooral de vissen- dood, maar na een week was er van een zekere stabilisatie in de Middellandse zeebak sprake. Dit was ongeveer 26 October j.l.

Op de mooi Spirographis spallanzanii-een kokerworm- na, die door de heremietkrabben gekraakt werd, en enige heremieten, die, in onderlinge strijd om een nieuwe woning, het leven lieten, heeft alles zich prachtig gehouden. Daarom zou ik de lezers eens iets willen vertellen over de inrichting en de huidige bevolking van deze showbak.

De bak, die op de voornut na geheel is ingebouwd, door van de huiskamer een hoek af te schutten doormiddel van hardboardwanden, staat zeker 3½ m van de vensters en ontvangt bij zonnig weer wat zonlicht. Bang voor zon behoef ik niet te zijn, want we weten immers, dat deze sub-tropische dieren temperaturen van 28 C uit kunnen houden?

Misschien is het voor de lezers toch wel aardig deze bak-inbouwerij met een schetsje toe te lichten, juist omdat ik zo vaak hoor klagen over: "Ik kan geen plaats voor een grote bak in mijn huiskamer vinden", of: "Mijn vrouw vindt die fabriek van slangetjes, buisjes, pomp, filter, lichtkap en wat er al zo meer aan een bak hangt, erg onaesthetisch".

Nu ik geef die vrouw groot gelijk. Persoonlijk ben ik ook de mening toegedaan, dat wanneer we een bak als show(propagandabak is de huiskamer plaatsen om van dit natuurschilderij te genieten, we alle helaas nog noodzakelijke, maar storende elementen buiten het gezicht moeten brengen.

In een "lab" of een speciaal voor aquaria ingericht kamertje, ja daar hangen de slangetjes en snoeren vaak kris kras door elkaar, maar daardoor ziet het er dan ook erg wetenschappelijk uit.

Onder de belofte, dat er iets moois uit zou groeien, ook al sloot ik de officiële uitgang van de huiskamer naar de gang af, kon na verkregen "bouwvergunning" van de vrouw des huizes de zaag in latten en board gezet worden. De deur D, die de huiskamer met de gang verbindt, wordt voor dit doel

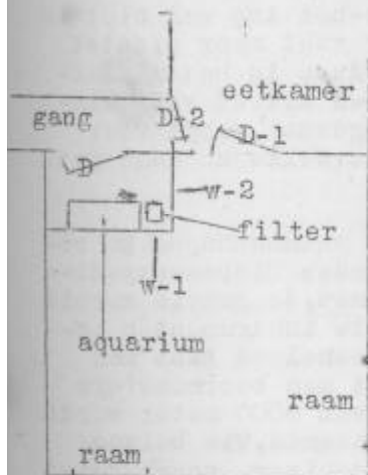
niet meer gebruikt, maar is de ingang geworden naar de werkruimte achter het aquarium, de plaats achter de schermen. Via deur D-1 komen we in de eetkamer en via deur D-2 weer in de gang. Lieden, die kamer en suite hebben kunnen dus het zelfde uithalen!! Dit alweer ter overreding van de echtgenote!! In wand W-1 is de voornut zichtbaar, terwijl in wand w-2 enkele nissen zijn gemaakt als decoratie van een anders dode wand. De wanden worden met het huiskamerbehang meebehangen en vormen dan één geheel. En laat de vrouw nu ook mijn bouwswel voorzichtig gezegd: "niet onaardig" vinden!!!!

Het zal de lezer duidelijk zijn, dat de wanden tot aan het plafond toe doorlopen.

De afmeting van de bak is 100x50x50. De achterruit is aan de buitenzijde groen geverfd. Echter niet egaal groen, maar donker- en lichtgroen is artistiek door elkaar gesmeerd!. In de bak is de achterwand gedeeltelijk dichtgebouwd met Noorse leisteen. De rotspartij is van los op elkaar gestapelde stukken rode lava en uit de Midd. Zee meegebrachte stenen, begroeid met hoornkoraal, opgebouwd.

Wordt vervolgd.

Bob Entrop

Er is weer iets te lezen!

Drie goede en interessante echte "zeeboeken", die zeker in het interessegebied van de zeeliefhebber liggen, komen onder het recensiemes.

Alle drie belichten zij ieder in hun speciale kwaliteit een belangrijk onderwerp. Het zijn de werken: DE ZEE EN HAAR GEHEIMEN door John S. Colman. Uitgave N.V. Uitgeversmy. Kosmos Amsterdam-Antwerpen.

DE VISPOORT door Michael Graham. Uitgave C.V. Uitgev.v.h.C. de Boer Jr. A'dam en

MET DE ALBATROSS OP DIEPZEE-EXPEDITIE door Hans Petterson. Uitgave D.A. Daamen's Uitgeversmy. N.V. 's-Gravenhage.

Van deze drie boeken is "De zee en haar geheimen" het meest biologisch geïnteresseerd en geeft ons een overzicht van de tegenwoordige kennis op het terrein van biologisch zeeonderzoek met de modernste hulpmiddelen. Het boek begint met een overzicht over de historie van het zee-onderzoek. Daarna geeft de schrijver een beschrijving van de vorm van de zee, het zoutgehalte, temperatuur, stromingen, golven, kortom een algemene milieu beschrijving. Voor de zee-aquariumhouder, die zich voornamelijk bezig houdt met de bestudering der zeedieren, is het zeker van waarde, dat hij zich ook met de grondbeginselen der zeekunde eigenmaakt. Het boek geeft veel te lezen over koraalriffen, dierenleven in de diepzee, plankton, de trek van vissen. Het is een boek, waaraan behoefte bestond nu het al weer oude werk "Het leven der Zee" van Dr. Tesch reeds lang uitverkocht is. Op duidelijke wijze wordt menig wetenschappelijk onderwerp besproken. Een boek, dat iedere natuurliefhebber en zeker de zee-aquariumhouder moet lezen. Het brengt hem een goede algemene kennis der zee. Prijs F.8.90

"De Vispoort" is een echt visserijboek, waarin alle economische-en daarmee samenhangende sociale problemen der moderne visserij scherp, kritisch en ongecamoufleerd behandeld worden door een schrijver, die zeer deskundig is op dit gebied.

U zult in dit boek maar weinig lezen over vismethoden-het lag ook niet in de bedoeling deze stof in dit boek te behandelen, maar veel meer plaatst de schrijver het probleem van het doodvissen der Noordzee in het middelpunt van de belangstelling, een probleem, dat niet alleen direct voor vissers en reders urgent is, maar veel meer een dreigend gevaar vormt voor landen als Nederland, Engeland, Frankrijk, Denemarken enz. welke zo nauw met de Noordzeevisserij verbonden zijn. Prijs F.7.90

"Met de Albatross op diepzee-expeditie" is een populair wetenschappelijk relaas over het diepzeeonderzoek uitgevoerd door de Zweedse Diepzeeexpeditie. 45000 zeemijlen voert de Albatros ons over 3 oceanen, de gehele wereld rond, terwijl een staf wetenschapsmensen met de nieuwste instrumenten onderzoeken pleegt over de bodem der diepzee. Met het echolood tast men onderzeese bergruggen af, met lange lodingsbuizen neemt men boomsters uit duizenden meters diep gelegen lagen. Tot op diepten van 8000 meter wordt het trawl-net over de bodem gesleept. Te veel om op te noemen. Wie belangstelling heeft voor wetenschappelijke expeditie, hun moeizame voorbereidingen, hun problemen, hun tegenslagen, maar ook hun resultaten vindt in dit belangrijke verslag veel van zijn gading. De tekst is vlot geschreven, en zal de geïnteresseerde lezer van het begin tot het eind boeien.

Prijs F.11.50